

STATENS HAANDVERKS- OG KUNSTINDUSTRISKOLE I KRISTIANIA

AARSBERETNING FOR SKOLEAARET 1917—1918

MORTEN JOHANSENS BOKTRYKKERI :: KRISTIANIA 1918

Skole-efterretninger

for skoleaaret 1917—1918.

Skolens overbestyrelse: *Kirkedepartementet.*

Skolens forstanderskap:

Formand: skolens direktør.

Valgt av Kirkedepartementet:

Prytz, Torolf, arkitekt, fra $\frac{1}{10}$ 1904.

Nordlie, Arthur, arkitekt, fra $\frac{1}{7}$ 1918.

Valgt av Kristiania kommune:

Daidsen, Halfdan, dekorationsmaler, fra høsten 1910.

Martins, Oluf A., fabrikant, fra høsten 1912.

Skolens direktør: *Bull, Henrik, arkitekt, f. 1864, a. $\frac{1}{9}$ 1912.*

Overlærere:

*Petersen, Harald, maler, f. 1850, a 1884, (1873). Frihaands-
klasse I.*

*Peters, Wilhelm Otto, maler, f. 1851, a 1884. Dekorations-
malerklasse II (akvarellklassen).*

*Nordhagen, Johan, litograf og raderer, f. 1856, a. 1899,
Raderklassen.*

Horn, Fin, arkitekt, f. 1861, a. 1899. Konstruktionsklassen.

*Utne, Lars, billedhugger, f. 1862, a. 1912 (1898). Modeller-
klasse II.*

Nielsen, Eivind, maler, f. 1864, a. 1912 (1890). Frihaandsklasse III.

Eiebakke, August, maler, f. 1868, a. 1912 (1910). Frihaandsklasse II.

Stray, Aasmund G., dekorationsmaler, f. 1850, a. 1912. Ornamentklasse I.

Larsson, Brynjulf, maler, f. 1881, a. 1917. Klasse for komposition av flatornament og stilisering av planter.

Prytz, J. Tostrup, guldsmed, f. 1886, a. 1914. Fagklassen for finere metalarbeider.

Wilberg, Theodor Ludvig, dekorationsmaler, f. 1859, a. 1912. Dekorationsmalerklasse I.

Stein, Ole E., arkitekt, f. 1867, a. 1912. Ornamentklasse II.

Lærere i dagskolen:

Bull, Henrik, arkitekt. Haandverksklasse 1.

Reiersen, Niels, arkitekt, f. 1878, a. 1/8 1917. Konstruktionsklassen.

Lærere i aftenskolen:

Klingenberg, K. S., major, f. 1872, a. 1902. Konstruktionsklassen.

Colban, Severin, interiørarkitekt. f. 1884, a. 1915. Haandverksklasse I. *)

Hjerlow, Ragnvald Amandus, maler, f. 1863, a. 1912 (1908). frihaandsklasse II.

Dahl, Einar Bernhard, ciselør, f. 1876, a. 1912. Ciselørklassen.

Syversen, Anton Theodor, billedskjærer, f. 1870, a. 1912. Dekupørklassen.

Mayer, Gottfried, billedhugger, f. 1868, a. 1912. Modellerklasse I.

Hansen, Birger, maler, f. 1857, a. 1917. Frihaandsklasse III.

Gleditsch, Eivind, arkitekt f. 1885, a. 1913. Bygningsklassen.

*) Permitteret 1917/18. Vikar Møbelsnedker C. Huseby.

Timelærere:

A. I den almindelige dag- og aftenskole

- I frihaandstegning: tegnelærer *Johan Sirnes* (frihaandsklasse I. Dagskolen) og raderer *Alfred Hammarbæck* (frihaandsklasse I. Aftenskolen).
- I frihaandstegning: tegnelærer *I. Engelbretsen* (frihaandsklasse I. Aftenskolen).
- I gibsstøpning modellør *Polmar Larsen* (modellerklasserne. Aftenskolen).

B. I den 3-aarige aftenskole:

- I frihaandstegning: tegnelærerne *Johan Sirnes*, *Rolf Bull-Hansen* og dekorationsmaler *Wilh. Krogh-Fladmark*.
- I konstruktionstegning: ingeniør *Sigv. Jordfald*,¹⁾ major *N. Ruud*, kaptein *H. Løken* ²⁾, ingeniør *Einar Olafsen* og ingeniør *Abrahamsen*.
- I regning: bankfuldmægtig *Hurum*.
- I utmaalingslære: ingeniør *Nils Jacobsen*.
- I norsk: cand. filos. *Søren S. Marstrander*.
- I regnskapsførsel: handelslærer *R. Feiring*.
- I fagtegning for skræddere: skrædder *N. Mittet* ³⁾ og frk. *Laura Knudsen* i fagtegning for kvindelige skræddere.
- I materiallære: ingeniør *Einar Olafsen*.

- Skolens sekretær:** *Faye*, Lilla, a. 1917,
- **Kaserer:** *Theiste*, I. K. F. S., bureauchef, a. 1893.
 - **bibliotekar:** *Krogvik*, Anders, cand. filos., f. 1880, a. 1909.
Assistent: *Waldal*, M., a. 1909.
 - **vagtmester:** *Østre*, Ellef, a. 1908.
 - **varmemester:** *Nielsen*, J., a. 1903.

¹⁾ Fra 28de januar overtar ingeniør *Abrahamsen* undervisningen efter ingeniør *Jordfald* der fratraadte.

²⁾ Fra 21de februar overtok ingeniør *Sørum* kaptein *Løken*s undervisning.

³⁾ Permitteret 19¹⁷/₁₈. Vikar frk. *Marie Moen*.

Dagskolen

begyndte den 15de september 1917 og sluttet den 15de mai 1918.

Undervisningen fandt sted:

I frihaandsklasse I og II og ornamentklasse II kl. 9 til 11³/₄ form.

I konstruktionsklassen og ornamentklasse I kl. 12—2¹/₂ eftermiddag.

I de øvrige klasser tegnedes der hele formiddagen fra kl. 9.

Antallet av elever ved dagskolen var 263, av hvilke 116 samtidig besøkte flere discipliner.

Besøket i de forskjellige dagklasser sees av bilag 1. Av dagelevene var 156 kvinder.

25 elever hadde friplads. Elevenes livsstilling vil sees av bilag 3. Bilag 6 viser antallet av elever ved dagskolen, fordelt efter fødselssteder.

Aftenskolen

begyndte den 15de september 1917 og sluttet den 15de mai 1918. Undervisningen foregik fra 6—8 aften.

Antallet av elever i den almindelige aftenskole var 466. Av aftenelevene var 129 kvinder.

Frekventsen til de forskjellige aftenklasser sees av bilag 2.

1 elev hadde friplads. Elevenes livsstilling vil sees av bilag 4.

17de oktober oprettedes en paralelklasse til 1ste frihaandsklasse, der begyndte med 25 elever.

15de januar oprettedes fagtegning for de kvindelige skræddere der som hospitanter besøkte 2den klasse av den 3-aarige aftenskole.

I den 3-aarige aftenskole for læregutter var alle klasser igang. Elevantallet var tilsammen 267. Bilag 5 viser antallet av elever, fordelt efter fag.

Til optagelse i 1ste klasse meldte der sig 140 læregutter, hvorav 115 bestod optagelsesprøven i norsk og regning. 1 elev blev optat paa prøve. Desuten meldte der sig fra foregaaende aar 7 elever, som ikke hadde bestaaet opflytningseksamen til 2den klasse.

Som hospiterende elever i frihaandstegning og konstruktion optokes 7 elever fra den kvindelige skole for skræddersøm.

1ste klasse begyndte saaledes med 123 faste elever og 7 hospitanter. 32 elever sluttet i aarets løp. Til opflytningseksamen mødte 94 elever, der underkastet sig prøve i alle fag, og av disse bestod 92 eksamen. 1 var sykmeldt og 1 elev blev forhindret i at møte paa grund av eksercis.

Av de 96 elever som i 19^{16/17} hadde bestaaet opflytningseksamen i 1ste klasse, meldte der sig 85 til optagelse i 2den klasse. Desuten meldte der sig 1 elev, som hadde gjennomgaat 1ste klasse av 3aarig aftenskole andetsteds og en elev som foregaaende aar ikke hadde bestaaet opflytningseksamen til 3die klasse.

2den klasse begyndte saaledes med 87 elever. 7 elever sluttet i aarets løp. Av disse sluttet 1 i haandverkslærenlæren og gik over i andet fag. 4 elever fuldførte ikke eksamen og 1 elev var sykmeldt. 8 elever strøk.

Av de 54 elever, som i 19^{16/17} bestod opflytningseksamen i 2den klasse, meldte 49 sig til optagelse i 3die klasse. Desuten melte der sig 1 elev som hadde gjennomgaat 1ste og 2den klasse av 3aarige aftenskole andetsteds. I aarets løp sluttet 1 elev for at gaa over i andet arbeide, 2 paa grund av militærtjeneste og 1 avgik ved døden.

Foredrag.

Perspektiv.

Foredrag over perspektiv i forbindelse med undervisning i perspektivtegning har i skoleaaret, fra begynnelsen av december, været holdt av overlærer *H. Petersen* 3 gange ukentlig i eftermiddagstimen fra kl. 4–6.

Direktør Grosch viste elevene den villighet at gjennomgaa Kunstindustrimuseet i 5 foredrag i oktober maaned.

Anatomi.

Foredrag over anatomi har av overlærer *Eivind Nielsen* i likhet med foregaaende aar været avholdt i eftermiddagstimen. Ialt 40 timer.

Elevkonkurrancer.

Kristiania Haandverks- og Industriforening har i skoleaaret blandt elevene i skolens fagklasser foranstaltet 2 konkurrancer om tegninger, der kan egne sig til utførelse som gevinster for Foreningens lotteri. For det bedste utkast inden hvert fag uddeltes en præmie paa kr. 30.00. 10 utkast blev desuten indkjøpt av foreningen.

Iste konkurranse fandt sted i marts 1918.

Følgende opgaver blev git:

Haandverksklasse I: Tegning til et skrivebord.

Haandverksklasse II: Tegning til et fag portierer.

Guldsmedklassen: Tegning til et kaffeservice.

Dekorationsmalerklassen: Dekoration av et presenterbret.

51 utkast indlevertes til konkurrancen, som hadde følgende utfald:

Præmierte utkast:

1. Haandverksklasse I: nr. 12. Motto »4de marts«. Andreas Aasheim.
2. Haandverksklasse II: nr. 45. Motto »Træet«. Kristine Samsing.
3. Guldsmedklassen: nr. 18. Motto »Sic«. Per Røer.
4. Dekorationsmalerklassen: nr. 42. Motto »Lasur«. Erling Ruud-Johansen.

Indkjøpte utkast:

Haandverksklasse I:

Nr. 9. Motto »Blomst«.

Peter Undheim.

» 10. » »Lady«.

Jørgen Kildahl.

Haandverksklasse II:

Nr. 48. Motto »Rutevæv i 2 farver«. Sunni Mundal.

Guldsmedklassen:

Nr. 21. Motto »Arabisk« John Hoel.

» 26. » »Glat« Joh. Krarup Lunøe.

2den konkurrance fandt sted i mai 1918 med følgende opgaver:

1. Haandverksklasse I: Tegning til en lænestol.
2. Haandverksklasse II: Tegning til et bordtæppe for et rundt bord.
3. Guldsmedklassen: Tegning til en kakeskaal paa fot.
4. Dekorationsmalerklassen: Dekoration av dragkiste i naturtræ.

43 utkast blev indleveret. Følgende arbeider blev præmiert og indkjøpt:

Præmierte utkast:

Haandverksklasse I:

Nr. 48. Motto »Single«. Alf Petersen.

Haandverksklasse II:

Nr. 30. Motto »Hjertevarme«. Sunni Mundal.

Guldsmedklassen:

No. 12. Motto »Skaal« Per Røer.

Dekorationsmalerklassen:

Nr. 43. Motto »National« Aslak Sandestølen.

Indkjøpte utkast:

Haandverksklasse I:

Nr. 28. Motto »Henri Poincare«. Andreas Aasheim.

» 38. » »Nova«. Viggo Berg.

Guldsmedklassen:

Nr. 2. Motto »1918«. John Hoel.

« 11. » »April«. Trygve Larsen.

Dekorationsmalerklassen:

No. 31. Motto »Empire« Olaf Larsen.

Desuten blev der av Norsk litografisk Officin og Richies Konvolutfabrik A/S opstillet en præmiekonkurranse, for utførelse av aktiebrev. Der indlevertes 6 utkast med følgende utfald:

Præmierte utkast:

Motto »Officinet«

Kristine Samsing.

Indkjøpte utkast:

Motto »Enighet gjør sterk« Sunni Mundal.

Den aarlige utstilling av elevarbeider

fandt sted den 18de, 19de og 20de mai 1918.

Skolens bibliotek

har været holdt aapent i skoleaaret hver dag i timene fra 11 form. til 3 em. og fra 5—9 aften.

Stipendier for elever av skolen.

Aarlig utdeles skolestipendier til elever av skolen der er trængende, og som ved talent, flid og god opførsel har vist sig værdige dertil. I dette øiemed var for budgetterminen bevilget kr. 2000.00 der, utdeltes i stipendier paa kr. 400.00 til snedkerlærling Andr. Aasheim, dekorationsmaler Olav Larsen. Kr. 200.00, møbelsnedker Nils Ultveit, cicelør John Hoel, dekorationsmaler Peter Simonsen, raderer Even Framdahl, litograf Even Rud, træskjærer Peter Galaasen.

Horns legat.

Legatkapitalen utgjør kr. 2000.00. De aarlige renter skal efter statuttene utdeles som præmier til skolens bedste

elever blandt haandverkslæringer eller svender. Renterne for avvigte budgetaar anvendtes til præmie for følgende elever av den 3-aarige aftenskole: guldsmedlærling Henry Charles Holth, malerlærling Ivar Iversen, møbelsnedkerlærling Harald Johanson, skrædderlærling Karsten Bech, murerlærling Sverre Aasland.

Johan Finnes legat.

Legattet er tillagt skolen og bestyres av Kirkedepartementets chef i forbindelse med skolens forstanderskap. Legatets kapital utgjør for tiden ca. kr. 81 000,00. De aarlige renter skal hvert aar paa testators fødselsdag, den 26de oktober, utdeles til værdige, trængende norske kunstnere — malere, litografer og kunstnere som med disse kan sættes i klasse — til befordring av deres studium i *fødelandet*.

Av renterne for avvikte budgetaar utdeltes stipendier paa kr. 400.00 til tegner Halfdan Arneberg, malerne Sverre Hennum, Mikael Hoel, Tidemand Gjørud, Kristian Oppengaard, Julie Gjessing, grafiske kunstnere Herman Gundersen, Andreas Jensen og Einar Wemberg.

Skolen har i den forløpne budgетtermin (1stø juli 1917 til 30te juni 1918) ifølge kassererens regnskap hat følgende indtægter og utgifter:

Indtægter:

1. Beholdning fra forrige regnskap.....	kr.	6 332.15
2. Skolepenge.....	»	9 651.00
3. Refusion av Kristiania Kunstindustrimu-		
seum for utlæg til Brønde	»	3 291.98
4. Forskjellige indtægter	»	4 661.78
5. Bidrag av Kristiania kommune.....	»	73 937.80
6. Hævet statsbidrag.....	»	94 850.00

kr. 192 724.71

Utgifter.

1. a) Faste lønninger	kr.	64 267.14
b) Alderstillæg	»	15 266.67
c) Timeundervisning	»	12 644.75
d) Indbetalt til Statens pen-		
sionskasse	»	681.60
	kr.	92 860.16
2. Bibliotheket	»	1 548.56
3. Fripladse.....	»	847.00

Overføres kr. 95 255.72

	Overført kr.	95 255.72
4. Stipendier	»	1 950.00
5. Inventar og samlinger	»	5 027.87
6. a) Lys	kr. 3 099.21	
b) Brænde	» 60 637.48	
	»	63 736.69
7. Udgifter ved bygningen:		
a) ordinært	» 3 078.35	
b) ekstraordinært	» 1 899.59	
	»	4 977.94
8. Blandede og tilfældige udgifter:		
a) Kontor og tilfældige ud-		
gifter:		
1. ordinært	kr. 4 513.56	
2. ekstraordinært	» 2 000.00	
b) Renhold	» 4 526.56	
c) Levende model	» 580.90	
d) Udgifter til trykning ..	» 1 395.58	
	»	13 016.60
		kr. 183 964.82
9. Beholdning pr. 30te juni 1918	»	8 759.89
		kr. 192 724.71

Kristiania i september 1918.

H. Bull.

Bilag 1.

Tabel over elevantallet i dagskolens klasser ved utgangen av hver maaned
i skoleaaret.*)

	15de—30te Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	ars	April
Frihaandsklasse I	54	43	47	54	49	42	41	33
do. II	12	18	23	21	14	15	18	16
do. III	24	33	38	41	42	48	46	36
Konstruktionsklassen	53	56	48	45	53	51	40	39
Ornamentklasse I.	17	18	22	20	28	26	25	24
do. II.	23	26	27	23	23	24	23	21
Modellerklassen	3	4	4	6	8	9	10	10
Haandverksklasse I	8	9	11	12	17	19	21	21
do. II (flateornament)	2	3	3	3	4	4	5	7
Dekorationsmalerklasse I	4	4	9	10	12	13	10	8
do. II (akvarellklassen)	4	5	6	6	7	11	11	14
Rader- og litografiklassen	8	16	16	17	20	21	16	11
Guldsmedklassen	4	4	4	6	—	—	—	—

*) I mai er elevantallet ikke opgit, da elevene i de fleste klasser slutter til forskjellig tid, eftersom deres arbeider blir ferdige.

Bilag 2.

Tabel over elevantallet i aftenskoleklasser ved udgang av hver maaned i skoleaaret.

	15de—30de Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mars	April
Frihaandsklasse I.....	50	75	77	75	85	68	83	79
do. II.....	36	42	49	46	42	40	38	31
do. III.....	22	43	41	45	39	38	35	26
Konstruktionsklassen.....	16	44	39	36	37	37	34	26
Ornamentklasse I.....	25	27	27	25	26	22	22	23
do. II.....	24	28	29	28	30	30	28	21
Modellerklassene.....	9	11	15	16	21	25	25	26
Bygningsklassen.....	46	50	47	47	47	49	51	48
Haandverkslasse I.....	25	25	24	23	22	19	20	24
do. II.....	1	1	2	2	1	1	2	3
Dekorationsmalerklasse I.....	19	24	25	26	24	23	21	19
do. II (akvarellklassen).....	5	6	5	6	5	4	5	6
Rader- og litografklassen.....	11	14	14	15	15	15	10	10
Guldsmedklassen.....	22	22	22	22	21	21	21	21
Cicelørklassen.....	8	14	17	17	20	19	19	19
Dekupørklassen.....	4	5	7	6	5	5	5	5

Bilag 3.

Tabel over dagskoleelevernes livsstilling.

Bygningshaandverkere	2
Guldsmede, gravører og ciselører	8
Konditorer	1
Kontorister	1
Kunstmalere	35
Kunstsmede	1
Litografer og raderere	6
Lærere og lærerinder	11
Malere	15
Modellører	4
Musikere	1
Snekkere	10
Tegnere (herunder møbel- og tekstil- tegnere)	79
Tressere	1
Træskjærere	3
Ubestemte { mænd	17
{ kvinder	68

Tilsammen 263

Bilag 4.

Tabel over aftenskoleelevernes livsstilling.

Den almindelige aftenskole.

Arkitektassistenter	67
Bokbindere	4
Bygninghaandverkere	43
Dekoratører	1
Dekupører	1
Emaljører	1
Fotografer	1
Gartnere	1
Guldsmede, gravører, cicelører og kor- pusarbeidere	30
Gymnasiaster	1
Kemigrafer	3
Kobberslagere	1
Kontorister	10
Kunstmalere	37
Kunstsmede	2
Kurvmakere	1
Litografer og raderere	6
Lærere og lærerinder	3
Malere	32
Mekanikere	2
Modellører	3
Murere	5
Salmakere	1
Skoleelever	14
Skomakere	1
Skræddere	1
Smede	2
Snekkere	24
Studenter (deriblandt realstuderende) .	22

	Overført	320
Stenhugger		2
Tapetserere		1
Tegnere (herunder møbel- og tekstil- tegnere)		48
Trykkere		2
Træskjærere		8
Volontører		1
Andre erhverv		11
Ubestemte	{ mænd	26
	} kvinder	47

Tilsammen 466

Bilag 5.

Tabel over elevene i den 3-aarige aftenskole
for læregutter, fordelt efter fag.

Billedskjærere	6
Blikkenslagere	5
Bokbindere	7
Bygningshaandverkere	39
Cicelører	11
Emaljører	6
Glasmestere	3
Gravører	9
Guldsmede	20
Hjulmakere	1
Kemigrafer	5
Konditorer	1
Korpusarbeidere	4
Kunstsmede	1
Kurvmaker	9
Litografer	5
Malere	26
Reproduktionsfotografer	1
Retouchører	2
Salmakere	1
Skomakere	2
Skræddere	37
Snekkere	48
Stenhuggere	2
Tapetserere	9
Trykkere	6

Tilsammen 266

Bilag 6.

Tabel over elever ved dagskolen, fordelt efter fødsels-
steder.

Aalesund.....	2
Akerhus amt	14
Arendal.....	3
Bergen.....	6
Bogdø	1
Bratsberg amt	2
Buskerud amt	4
Drammen	5
Flekkefjord	1
Fredrikshald	4
Fredrikstad	5
Hamar.....	2
Hammerfest	2
Haugesund	3
Hedemarkens amt	5
Kragerø.....	1
Kristiania	126
Kristians amt	7
Kristiansand	1
Kristiansund	1
Larvik	1
Lillehammer	2
Moss	4
Narvik.....	1
Nordlands amt	9
Nordre Bergenhus amt	1
Porsgrund.....	2
Risør	6
Romsdals amt	2
Sarpsborg	1

Overføres 224

Overført 224

Skien	1
Smaalenenes amt	2
Stavanger	6
Stavanger amt	4
Søndre Trondhjems amt	1
Tønsberg	2
Tvedestrand	1
Trondhjem	6

Amerika	2
Danmark	4
England	1
Frankrige	2
Holland	1
Island	1
Polen	1
Rusland	1
Sverige	3

Tilsammen 263

Bilag 7.

Haandverks- og Kunstindustriskolens og Kunstindustrimuseets bibliotek.

Den væsentligste tilvækst 1ste juli 1917—30te juni 1918.

Æstetik og kunstfilosofi.

Neumann, F. Form und Farbe. Berlin 1913.

Neumann, F. Im Reiche der Arbeit. Berlin 1913.

Sauer, J. Symbolik des Kirchengebäudes. Ill. Freiburg 1902.

Kunst og Kunstindustri i almindelighet.

Böttiger, J. Konsthistoriska uppsatser. Stockholm 1913.

Karlin, G. J. Kulturhistoriska Museet i Lund. Lund 1918.

Smith, V. A. A History of fine Art in India and Ceylon.

Ill. Oxford 1911.

Thiis, J. Fransk aand og kunst fra gotik til renæssance. Ill.

Kr.a 1917.

Folkekunst.

Molkenboer, F. De Nederlandsche kleededrachten. Ill. Amsterdam 1917.

Arkitektur.

Lux, Jos. Aug. Otto Wagner. Eine Monographie. Ill. München 1917.

Muthesius, H. Wie baue ich mein Haus? Ill. München 1917.

Düsseldorf. Rheinische Bauberatungsstelle: Friedhofkunst. Ill. Berlin 1916.

Rodin, Aug. Die Kathedralen Frankreichs. Ill. Lpz. 1917.

Schnitler, C. W. Italiensk renæssance og barok i havekunst og bykunst. Ill. Kr.a 1917.

Umwiln, R. Town Planning in Practice. Ill. London 1917.

Wallem, F. B. Steinkjshalm. Ill. Trondhjem 1917.

Billedhuggerkunst.

- Bond, F.* Dedications and Patron Saints of English Churches. Ill. London 1914.
- Budge, E. A. W.* Assyrian Sculptures in the British Museum. London 1914.
- Budge, E. A. W.* Egyptian Sculptures in the British Museum. London 1914.
- Cox, Ch.* Pulpits, Lecterns and Organs in the English Churches. Ill. London 1915.
- Greeny, W. F.* Illustrations of incised Slabs on the Continent of Europe. Ill. London 1891.
- Fischer, E.* Västergötlands romanska stenkonst. Göteborg 1918.
- Havell, E. B.* The Ideals of Indian Art. Ill. London 1911.
- Havell, E. B.* Indian Architecture. Ill. London 1913.
- London, British Museum.* Bronze Reliefs from the Gates of Salmaneser. Ill. London 1915.
- Schottmüller, F.* Bronze-Statuetten und Geräte. Ill. Berlin 1918.

Malerkunst.

- Beckett, F.* Altertavler i Danmark fra den senere middelalder. Ill. 1—2. Tekst og plancher. Kbh. 1895.
- Boehn, M. v.* Miniaturen und Silhouetten. Ill. München 1917.
- British Museum.* Wall Decorations of Egyptian Tombs. Ill. London 1914.
- Coomaraswamy, A. K.* Selected Examples of Indian Art. Ill. London 1910.
- Cornell, H.* Studier i Upplands kyrkliga konst. I. Sthm. 1918.
- Cornell, H.* Norrlands kyrkliga konst under medeltiden. Ill. Uppsala 1918.
- Doré, G.* Das heilige Russland. Ill. München 1877.
- Drake, M. and W.* Saints and their Emblems. Ill. London 1916.
- Fett, H.* Norges malerkunst i middelalderen. Ill. Kr. a 1917.
- Gulbranson, O.* Fünfzig unveröffentlichte Zeichnungen. Ill. München 1914.
- London, Indian Society.* Ajanta Frescoes. Being Reproductions in Colour and Monochrome of Frescoes in some of the Caves at Ajanta after Copies taken in the Years 1909—1911 by Lady Heringham and her Assistants. London 1915.
- Rossvall, J.* Utställningen af äldre kyrklig konst i Härnösand 1912. Sthm. 1914.

Sammlung Georg Hirth. Antiquitäten, Gemälde alter Meister.
München 1918.

Unger, M. Das Wesen der Malerei. Ill. Lpz. 1851.

Unger, M. Kritische Forschungen im Gebiete der Malerei.
Lpz. 1875.

*Westwood, J. O. Facsimiles of the Miniatures and Ornaments
of Anglo-Saxon and Irish Manuscripts. Ill. London 1868.*

Tekstilkunst. Dragter.

Braun, Jos. Handbuch der Paramentik. Ill. Freiburg 1912.

Dahl, S. Gamle strikkemønstre. Trondhjem 1917.

Floerke, A. Die Mode der italienischen Renaissance. Ill.
München 1917.

*Vaupell, O. Den danske hærs historie til nutiden og den
norske hærs historie til 1814. 1-2. Ill. Kbh. 1872-76.*

Grafisk kunst. Boktryk, Illustrationsverker.

Dahl, S. Aarbog for bogvenner 1917. Kbh. 1917.

*Fogelklou, E., Lindblom, A. og Wiséen, E. Legender från
Sveriges Medeltid. Illustrerad i Svensk medeltidskonst I-II.*
Sthm. 1917.

Friedländer, M. J. Der Holzschnitt. Ill. Berlin 1917.

*Kristiania. Norsk forening for bokkunst. L. Daae.: Paul
Botten Hansen. Kr.a 1917.*

*Model J. und Springer J. Das französische Farbenstich des
18. Jahrhunderts. Stuttgart und Berlin u. a.*

*Muther, R. Die deutsche Buchillustration der Gotik und
Frührenaissance. Ill. München 1884.*

Nerman, E. H. C. Andersen: Per Svinaherde. Ill. Sthm. 1912.

*Stockholm. Föreningen för bokhandtverk. Hallström, P.:
Essayer. Sthm. 1917.*

Keramik.

*Falke, O. v. Kollektion Albert Oppenheim Cöln 2. Abt.
Kunstgewerbe. Ill. Berlin 1917.*

Falke, O. v. Die Majolika-Sammlung Pringsheim. Ill.
München 1914.

*Kristiania. »Foreningen Brukskunst« Kielland, Th.: Ny norsk
keramik. En orientering. Ill. Kr.a 1918.*

*Kristiania Kunstindustrimuseum. Bugge, A. og Kielland, Th.:
Europæiske fajanser fra det 16. til det 18. aarhundrede.*
Ill. Kr.a 1918.

Møbler og andre træarbejder.

- Bond, F.* Wood Carvings in English Churches. Ill. London 1910.
Bond, F. The Chancel of English Churches. Ill. London 1916.
Bond, F. Screens and Galleries in English Churches. Ill. London 1908.
Walcher, A. R. v. Burg Kreuzenstein an der Donau. Ill. Wien 1914.

Metalarbejder.

- Berchem, E. v. Siegel.* Ill. Berlin 1918.
British Museum. Catalogue of early Christian Antiquities of the Christian East. Ill. London 1912.
Dalton, O. M. Frank Bequest' Catalogue of the Finger Rings, Early Christian, Byzantine... London 1912.
Gardiner, J. S. English Ironwork of the 17. and 18. centuries, Ill. London 1911.
Jackson, C. J. An Illustrated History of English Plate. I—II. Ill. London 1911.
Marshall, F. H. Catalogue of Jewellery, Greek Etruscan and Roman. Ill. London 1914.
Rosenberg, M. Geschichte der Goldschmiedekunst auf technischer Grundlage. Ill. Frankfurt a. M. 1918.
Schmitz, A. Berliner Eisenkunstguss. Ill. München 1917.
Sidenbladh, E. Urmakare i Sverige under äldre tider. Ill. Stockh. 1916.
Walters, H. B. Church Bells of England. Ill. London 1912.

FORTEGNELSE OVER HAANDVERKS- OG KUNST- INDUSTRISKOLENS OG KUNSTINDUSTRIMUSEETS TIDSSKRIFTER.

(De sidst utkomne nr. er altid utlagt i tidsskrifthylden paa læsesalen)

Amtliche Berichte aus den kgl.
preuss. Kunstsammlungen.	Museum of fine Arts Bulletin
(Boston).
Architekten (dansk).	Museumskunde.
Archiv für Buchgewerbe.	Nordisk Boktryckarekonst.
Arkitekten (finsk).	Nordisk Tidsskrift for Bok- och
Biblioteksväsen.
Arkitektur (svensk).	Nordisk Trykkeritidende.
Arkitektur og dekorativ kunst
(norsk).	Norsk Folkekultur.
Les Arts. Knopfmuseum	Norsk Tidsskrift for Haand-
verk og Industri.
Berichte aus dem Henrich
Waldes, Prag.	Ostasiatische Zeitschrift.
Bulletin of the Metropolitan
Museum of Art (New York).	Das Plakat.
The Burlington Magazine.	Skönvirke.
Der Cicerone.	Stickerei-Zeitung und Spitzen-
rundschau.
Ex-libris.	The Studio.
Fataburen.	Svenska Slöjdföreningens Tid-
skrift.
Fornvännen.	Svensk Ex-libristidsskrift.
Fra Archiv og Museum.	Teknisk Ukeblad.
Die graphischen Künste.	Tidsskrift for Industri.
The Journal of Indian Art.	Tidskrift för Konstvetenskap.
Die Kunst.	Wieland.
Der Kunstmarkt.	Zeitschrift für bildende Kunst.
Kunst og Kultur.	Zeitschrift für Bücherfreunde.
Kunst und Kunsthandverk.	
Kunst und Künstler.	
-